

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT

**Onderzoek in het kader van
het Onderwijsverslag 2010-2011
bij Basisschool De Achthoek**

Plaats : Amsterdam
BRIN-nummer : 23PJ
Onderzoeksnummer : 121661
Datum schoolbezoek : 1 maart 2011
Rapport vastgesteld te Utrecht op 26 april 2011

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Conclusie 11
4	Bijlage 13

1 Inleiding

Op 1 maart 2011 heeft de inspectie Basisschool De Achthoek bezocht in het kader van een landelijk onderzoek naar de staat van het primair onderwijs in Nederland. Het doel van dit onderzoek is het verzamelen van informatie over een aantal indicatoren, waarover de inspectie rapporteert in het Onderwijsverslag 2010-2011. Deze indicatoren hebben betrekking op de opbrengsten, het onderwijsleerproces, de zorg en begeleiding en de kwaliteitszorg. Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven is tevens standaard gecontroleerd of de school voldoet aan bepaalde wettelijke voorschriften, waaronder de onderwijstijd. De bijlage bij dit rapport bevat een overzicht van de indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

De bevindingen uit het onderzoek in het kader van het Onderwijsverslag worden gebruikt om te bezien of het reeds aan de school toegekende basisarrangement kan worden gehandhaafd. Eventueel geconstateerde tekortkomingen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse.

Onderzoekopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijk verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van andere documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Schoolbezoek, waarbij
  - schooldocumenten en handelingsplannen zijn bestudeerd.
  - in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2 (2x), 3 (2x), 4 (2x), 5, 6, 8 (2x).
  - gesprekken met de directie, de intern begeleiders en met leraren zijn gevoerd.
  - een vertegenwoordiging van het bevoegd gezag bij het eindgesprek aanwezig was.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2009 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek op De Achthoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen.

In hoofdstuk 3 volgt de conclusie.

2 Bevindingen

De bijlage van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

Uit dit overzicht valt op te maken dat op De Achthoek de kwaliteit van het onderwijs op de meeste onderzochte indicatoren op orde is. Het betreft hier met name de aspecten opbrengsten, aanbod, tijd, didactisch handelen, afstemming en leerlingenzorg.

Mogelijke verklaringen voor de positieve waarderingsen ziet de inspectie in de volgende punten:

- De school heeft een overwegend kansrijke leerlingenpopulatie.
- De school heeft een gedreven team dat onder aansturing van de directie steeds duidelijker kan verwoorden wat zij onder goed ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) verstaat voor deze leerlingenpopulatie. Daarbij betrekken de teamleden niet alleen de inhoud van het curriculum, maar nadrukkelijk ook de leerstofoverstijgende vaardigheden van de leerlingen. Zo zijn samenwerken, coöperatief leren, problemen oplossen, strategisch denken, het leren om vragen te stellen, presenteren en het ontwikkelen van een positief zelfbeeld onlosmakelijk verbonden met de inhoud van het onderwijs. De uitleg en de interactie tussen de leraren en de leerlingen en de leerlingen onderling is van een hoog niveau, waardoor er verdieping in het thema komt.
- De school werkt met een actueel, breed en betekenisvol aanbod waar de leerlingen zelf een bijdrage aan leveren, hetgeen erg motiverend werkt. Voor verschillende vakgebieden heeft de school zelf leerlijnen opgezet die dekkend zijn voor de kerndoelen en de afspraken en de werkwijzen daarover zijn geborgd.
- Het schoolklimaat is te typeren als betrokken, veilig en respectvol. De leerlingen, de leraren en de ouders werken met grote inzet aan de realisatie van uitdagend onderwijs.
- De leeromgeving stimuleert de leerlingen tot het stellen van vragen en het doen van onderzoek om meer te weten te komen over het thema. Dit resulteert in een grote betrokkenheid van de leerlingen.
- De leerlingenzorg is een pijler van het onderwijs. De school heeft inzichtelijk in beeld welke leerlingen extra zorg behoeven en geeft hier op planmatige wijze gedegen invulling aan.
- Kwaliteitsverbetering gebeurt in ontwikkelteams waarin een directielid, enkele leraren en leraren met expertise van dat onderwerp zitten. De teams werken doelgericht en delen de ontwikkelde kennis met collega's, hetgeen tot nieuw beleid kan leiden. Hiermee is kwaliteitsverbetering daadwerkelijk een verantwoordelijkheid van het hele team.
- De school schenkt voldoende aandacht aan mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. Wel wijst de inspectie er op dat de evaluatie van de resultaten van het onderwijs in burgerschap verdere uitwerking behoeft.

Opbrengsten

De resultaten op de Cito Eindtoets zijn als goed beoordeeld en liggen op De Achthoek al jaren boven de bovengrens van de scholengroep. Ook de tussenopbrengsten zijn voldoende.

De school heeft op dit moment onvoldoende gegevens beschikbaar om tot een oordeel over de sociale competenties aan het eind van de basisschool te komen. Daarom waardeert de inspectie indicator 1.5 niet.

Verbeterpunten voor de onderwijskwaliteit

Naast deze positief beoordeelde aspecten vraagt de inspectie aandacht voor enkele onderdelen waarvan de kwaliteit verbetering behoeft. Het betreft hier met name inzicht hebben in de veiligheidsbeleving van de leerlingen, het systematisch volgen van de vorderingen van de leerlingen en onderdelen van de kwaliteitszorg.

inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen

Het team geeft aan dat het welbevinden van een ieder op school essentieel is voor een goed werkklimaat. Daarom begint ieder schooljaar ook met een sociaal emotioneel thema en worden er regels en omgangsvormen met de leerlingen bepaald en besproken. Bij indicator 4.4 gaat het erom dat de school systematisch (minimaal eens in de twee jaar) gegevens verzamelt en analyseert om de veiligheidsbeleving in kaart te brengen. Omdat de school niet voldoet aan dit criterium is indicator 4.4 onvoldoende beoordeeld.

het systematisch volgen van de vorderingen van de leerlingen

De school kiest er bewust voor in de kleutergroepen te observeren en gebruikt geen toetsen uit het leerlingvolgsysteem (LVS). Volgens de criteria die de inspectie hanteert moet de school ten minste één keer in de kleuterperiode een landelijk genormeerde toets voor de taal- en rekenontwikkeling afnemen. Dat verklaart de onvoldoende waardering op indicator 7.1. De ontwikkeling van de vorderingen van de leerlingen (vanaf groep 3) houdt de school bij met methodegebonden toetsen, observaties en het LVS. Inmiddels gebruikt de school hiervoor een geautomatiseerd systeem waarin naast toetsen en foutenanalyses ook de handelingsplannen zitten. Omdat de school niet in alle klassen de sociaal emotionele ontwikkeling volgt, is indicator 7.2 als onvoldoende beoordeeld.

de kwaliteitszorg

Sinds het vorige inspectiebezoek in 2006 zijn verbeteringen in de kwaliteitszorg aangebracht. Er is sterk ingezet op het vastleggen van leerlijnen, werkwijzen en protocollen. De schoolontwikkeling wordt ook in hoge mate planmatig aangestuurd. Bij de analyse van de opbrengsten heeft de school een begin gemaakt met trendanalyses. Het systematisch evalueren van de kwaliteit van het onderwijs is nog in de ontwikkelfase. Bestuursbreed is een werkgroep bezig om het gebruik van een instrument voor zelfevaluatie voor te bereiden. De Achthoek sluit bij deze ontwikkeling aan. Dit verklaart de onvoldoende waardering op indicator 9.3. De school schenkt voldoende aandacht aan mogelijke risico's in de sociale context van de school en de opvattingen en uitingen van leerlingen op het terrein van burgerschap en integratie. Wel wijst de inspectie er op dat de evaluatie van de resultaten van het onderwijs in burgerschap verdere uitwerking behoeft.

3 Conclusie

Kwaliteit

De inspectie concludeert dat de kwaliteit van het onderwijs op De Achthoek op de onderzochte onderdelen grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de school op die gebieden nauwelijks tekortkomingen kent. Om die reden wordt het reeds aan de school toegekende basisarrangement gehandhaafd. De bevindingen zullen worden betrokken bij de eerstvolgende risicoanalyse, waarbij opnieuw de vraag aan de orde is of het toezichtarrangement eventueel moet worden aangepast.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 Bijlage

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2009. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2009 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.				●	
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			●		
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.					●

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			●	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			●	
2.6 De school heeft een aanbod gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit in de samenleving.			●	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat	1	2	3	4
4.4 De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en personeel en in de incidenten die zich op het gebied van sociale veiligheid op de school voordoen.		●		
4.5 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen van incidenten in en om de school.			●	
4.6 De school heeft een veiligheidsbeleid gericht op de afhandeling van incidenten in en om de school.			●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.				●
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.			●	
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.		●		
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.		●		

Kwaliteitsaspect 8 Zorg	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.				●
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg	1	2	3	4
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.		●		
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.				●
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	
9.7 De school draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs gericht op bevordering van actief burgerschap en sociale integratie, met inbegrip van het overdragen van kennis over en kennismaking met de diversiteit van de samenleving.			●	

Naleving wet- en regelgeving	ja	nee
NT1a De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT1b In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO)	●	
NT2a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT2b In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).	●	
NT3a De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT3b In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).	●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	